

Parti, det være nu et politisk, et religiøst, et dynastisk, æstetisk eller hvilket som helst Parti, der tilfældigvis er paa Mode i Byen i Diebliffet, vilde tyrannisere Valgene, og en Valglov, der vil medføre et saadant Resultat, vil jeg ikke være med til. Jeg vil stemme for Lovforslagets Overgang til 2den Behandling, og hvis der fremkommer Forslag om at nedlægge et Udvalg til at overveie Sagen, vil jeg stemme derfor, men hvis det til 3die Behandling skulde vise sig, at Forslaget kommer til at foreligge uforandret, vil jeg ubetinget stemme imod det.

Andræ: Det er med en vis Tilfredsstillelse, jeg idag har hørt Forhandlingerne, naar jeg mindes, hvorledes man for saa Nar tilbage i det Hele omtalte Forholdstalsvalgmaaden. Jeg skal kun bemærke, at, siden selv de stærkeste Modstandere af nærværende Forslag dog alle have haft et velvilligt Ord, naar den kom paa Tale, saa kan man vel vide, at en Mand med mine Anskuelser maa være særlig tilfreds. Det er ganske sikkert, at den Velvillie, der er kommen frem i Ordtaalen af Forholdstalsvalgmaaden, dog just ikke kan siges for nærværende Diebliff at stille et gunstigt Horoskop for det foreliggende Lovforslag. Jeg maa strax forudskikke, at jeg aldeles ikke skal gjøre noget Forsøg paa at forandre den af mig præsumerede Stemning hos det høie Thing. Jeg er fuldstændig forberedt paa, at denne Sag ogsaa denne gang vil møde saadanne Vanffeligheder, at den til Svænde og sidst vil standse. Jeg veed vel, at selv om jeg var istand til at fremsøre de mest glimrende og slaende Argumenter, selv om det ikke skulde være muligt for Nogen at modstaa min Tales overbevisende Kraft, saa vilde det ikke have nogen Indflydelse paa Afstemningen. Jeg mindes, at en berømt engelsk Statsmand, Palmerston, har erkjendt en Dag i Enthusiasme, at en Modstander havde udviklet en Dygtighed i Diskussionen, som var aldeles beundringsværdig, og han siges da at have yttret sig saaledes: Det Menneſte overbeviser mig aldeles — men min Stemmegivning forandrer han ikke! Sagen er nemlig den, at paa Bunden af Ons Opfattelse ligger ubevidst det afgjørende Moment. Det er ikke for en saadan Argumentation, at man høier sig, men man høier sig for noget dybt under denne Opfattelse Liggende, man kalder det Partiinteresse, man kalder det, hvad man vil, men det er noget ganske Andet, der i Reglen er det Afgjørende og maa være det. Jeg badler det paa ingen Maade, det er ganske naturligt, det er et meget undskyldeligt Fænomen, at de, der til en vis Tid have Magten i Hænde, ville bevare den. De give ikke efter for Argumenter. Selv om de i Diebliffet skulde indrømme, at de ikke ere i Besiddelse af Modargumenter, som passende

kunne føres i Alden, have de ikke derfor opgivet Sagen, thi de have en Overbevisning i deres Sjæls Dyb, som de dog følge. Det er gaaet saaledes stedse og vil gaa saaledes formodentlig i en uoverstuelig Tid. Det er langsomt, at den Art af Sandheder maa kæmpe sig igjennem. — Jeg vil nu, da jeg dog aldeles i Forbigaaende maa sige et Par Ord om selve den Methode, som skjuler sig under dette Lovforslag og ligger til Grund for det, udtale, at jeg ikke kan lade være bestandig at gjøre Indvending, naar jeg hører Metoden betegne som en Mindretalsmethode. Det er ikke Mindretallet, der herved skal have sin Ret gjort gjældende, nei, det er Alles Ret, som herved skal varetages. Lad os se i nærværende Sag, hvorledes forholder det sig virkelig? De 15,000 Vælgere, eller hvormange det er — jeg er ikke tilstrækkelig bekendt med Forholdene til med Sikkerhed at kunne angive Tallet. — Som i Rigsbenhavn have Ret til at vælge nogle og Tredive Repræsentanter, ere naturligvis delte i mangfoldige forskellige Grupper, hvad enten man deler dem efter den ene eller den anden Inddelingsgrund. Jeg vil slet ikke indlade mig paa at afgjøre, om det er kommunale eller politiske Forhold, som væsentlig bestemme Inddelingen, men ialtsald have disse Grupper en lovlig Ret til ogsaa at fordre deres Repræsentation iagttaget ved disse nogle og tredive Valg. De ere delte i mangfoldige forskellige Grupper, antager jeg, lader os tænke os et vist Antal, lad det blot være f. Ex. 5 Grupper, — det er naturligvis paa langt nær ikke det, der virkelig finder Sted — hvad er det saa, den nærværende Lov siger? Den siger ikke, at Majoriteten skal have Ret til at tage alle de nogle og tredive Valg, og at de Andre slet ingen skulle have. Det vilde være uretfærdigt, om de 8,000 skulle have dem alle, men de 7,000 slet ingen. Det vilde være i højeste Grad ubilligt, og der var vel Anledning til at forsøge paa ogsaa at afhjælpe denne Ulempe, men det er ikke det, der er Tale om. Ret, Lovens siger, naar der er disse 5 forskellige Partier, — lader os antage, det ene bestaar af 4,000, det andet af 3,800 og saa fremdeles i Rækkefølge ned — da der er 5 Partier, kan gjerne det talrigste ikke bestaa af mere end 4,000, — saa skulle de 4,000 afgjøre alle Valgene, og de 11,000, eller den langt overvægende Majoritet, skulle aldeles ingen afgjøre. Det er Lovens bestemte Bud. Det er det, mine Herrer, som er uretfærdigt. Jeg indlader mig slet ikke paa, som en æret Taler indskjød i sit Foredrag, at sige, at de retfærdigste Valg ville være de, der give det bedste Resultat, der give de bedste Repræsentanter. Hvem skal bedømme, hvem der er de bedste Repræsentanter, det er ikke den Enkelte, der har Lov til at optaste sig til Dommer i dette Forhold og sige: Se, det er en god Repræsentant, de Andre